

Kraków

Kraków – warto wiedzieć

Żubr łączy Europę

Żubr (*Bison bonasus*), król puszczy, największy dziko żyjący ssak w Europie, jeden z symboli Polski w świecie, należy do rodziny krętorogich, rzędu parzystokopytnych. Zamieszkuje lasy mieszane. Osiąga do 2 metrów w kłębie, długość od 2,4 do 3,3 metrów, ciężar największych osobników wynosi około 1 000 kg. Żyje w stadach liczących po kilkanaście sztuk. Żubr został uratowany przed całkowitym wyginięciem dzięki wysiłkowi przyrodników i leśników.

Fot. Maciej Nowy

Niepołomicki żubr

Julian Ejsmond, poeta, tłumacz i myśliwy, piewca polskiej przyrody w swym cyklu *W puszczy* pisat:

„Dzieje ich pisane były w starych kronikach głoskami królewskich łowców,
czerwonymi od posoki zwierza i od krwi śmiałych myśliwców...
Gdziekolwiek spojrzymy w zamierzłą przeszłość,
dążąc tropami minionych stuleci, zawsze i wszędzie
w mroku puszczy pierwotnej spotkamy mocarzy boru – żubry odyńce.
Jak żywioł pełne nieokiełznanej, druzgocącej potęgi,
przed którą drżało wszystko: las, zwierz, a nawet nieustraszony łowca...
Królom tylko wolno było na nie polować.
Tylko królom, którzy byli najdostojniejsi wśród ludzi,
tak jak one były najdostojniejsze wśród dzikiego zwierza.
A wówczas wrzała walka dwóch potęg:
ludzkiej i zwierzęcej, walka na śmierć i życie.
I zmagaly się tak dwie moce w puszczy dzikiej i groźnej,
aż nie stało na ziemi naszej – królów.
Żubry przetrwały...”

Utwór Juliana Ejsmonda cytują Krzysztof J. Szpetkowski, Zbigniew Bonczar i Wiesław A. Jamka, autorzy pracy *Niepołomice w historii i tradycji polskiego łowiectwa*, przypominając, iż do niezwykle ważnych przejawów działalności na rzecz ochrony przyrody należy funkcjonowanie Ośrodka Hodowli Żubra w Puszczy Niepołomickiej.

Według Księgi Rodowodowej Żubrów, 31 grudnia 2017 roku w Polsce w 23 miejscach żyły 1873 żubry. 26 listopada 2005 roku odbyło się

w Warszawie I Walne Zgromadzenie Stowarzyszenia Miłośników Żubrów, czyli European Bison Friends Society. Prezesem Stowarzyszenia została prof. dr hab. Wanda Olech-Piasecka z Katedry Genetyki i Ogólnej Hodowli Zwierząt na Wydziale Nauk o Zwierzętach SGGW w Warszawie. Członkami Stowarzyszenia Miłośników Żubrów jest ponad 200 osób; wśród których jest wielu specjalistów z dziedzin związanych z ekologią, genetyką, weterynarią, hodowlą, a także inne osoby bezpośrednio związane z działaniami na rzecz ochrony żubra – kierownicy ośrodków hodowli oraz nadleśnicy.

Prof. Wanda Olech-Piasecka

SMŻ koncentruje się na wspieraniu działań na rzecz ochrony żubra i choć jest aktywne na obszarze kraju, ze Statutu wynika, że dla osiągnięcia innych celów może prowadzić działalność także poza granicami Polski. Polskie żubry wzbogacają hodowlę w innych krajach europejskich; np. w ubiegłym roku osiem żubrów wyjechało do Hiszpanii: dwa żubry z Pokazowej Zagrody Żubrów w Pszczynie oraz po trzy z nadleśnictw Kobiór i Niepołomice.

Prof. Wanda Olech-Piasecka jest zootechnikiem, wykładowcą, miłośniczką przyrody ...oraz myśliwym. Pełni funkcje: dziekana Wydziału Nauk o Zwierzętach Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie oraz przewodniczącej Grupy Specjalistów ds. Żubra Międzynarodowej Unii Ochrony Przyrody (IUCN). W maju 2016 roku została przewodniczącą Państwowej Rady Ochrony Przyrody. Jej zainteresowania naukowe skupiają się na ochronie żubra oraz innych gatunków zagrożonych w Polsce.

W numerze 7 z 2016 roku miesięcznik myśliwych i sympatyków łowiectwa „Brać Łowiecka” opublikował rozmowę dr Izabeli Kamińskiej z prof. Wandą Olech-Piasecką zatytułowaną *Zwierzętami trzeba zarządzać głową, a nie emocjami*. Oto fragment:

Dr Kamińska: – Pani opinia dotycząca polowań trofeowych nie jest popularna.

Prof. Olech-Piasecka: – Może niepopularna, ale zgodna z prawami przyrody i ekonomii. Ci, którzy tak niechętnie przyjmują konieczność niwelowania nadwyżki zwierzyny, nie rozumieją, że oni też płacą za jej bytność. Stado w Puszczy Białowieskiej co roku zwiększa się o 50-70 osobników, co powoduje, że żubry wchodzą w szkodę rolnikom. To ze Skarbu Państwa, czyli naszych podatków, są wypłacane odszkodowania. Pamiętajmy, że kraj to także gospodarka i powinniśmy w racjonalny sposób wykorzystywać jej zasoby. Trzeba również mieć na względzie dobro populacji – ona musi być silna. W naturalnych warunkach nikt się nie martwi o słabe osobniki, liczą się tylko te, które zapewnią trwanie populacji.

MARIAN NOWY

Kawiarnia Naukowa Polskiej Akademii Umiejętności zaprasza na kolejne spotkanie. Prof. Wanda Olech-Piasecka (Katedra Genetyki i Ogólnej Hodowli Zwierząt SGGW) przedstawi wykład pt. „Żubr łączy Europę”. Spotkanie odbędzie się w poniedziałek, 11 czerwca br. o godz. 18.15 w Dużej Sali PAU przy ul. Sławkowskiej 17, I p., w Krakowie.